

PHARMABIZ

STRUČNI MAGAZIN ZA LIJEKOVE I MEDICINSKE PROIZVODE

SAMO ZA ZDRAVSTVENE RADNIKE BROJ 53 / GODINA 8 / PROSINAC 2020

PHARMABIZ
POTIČE SURADNJI
ZDRAVSTVENIH
STRUKA ZA BOLJE
ISHODE LIJEĆENJA

INTERVIEW DANKO SCHÖNWALD

direktor Novartis Hrvatska &
Bosna i Hercegovina

DUGODJELUJUĆI ANTIPSIHOTICI

PHARMABIZ
 dijalozi

28

Napredak
u prevenciji
raka vrata
maternice

41

INTERVIEW
prof. dr. sc. Maja
Čikeš, dr. med.

PHARMABIZ
 DigiTalk

44

Plavi
krug
skrbi

JEDINSTVENI
PRISTUP
RAZVOJU
CJEPIVA ZA
COVID-19

WEBINAR

KARDIOVASKULARNI UČINCI LIJEKOVA IZ SKUPINE AGONISTA GLP-1 RECEPTORA

ŠEĆERNA BOLEST (ŠB) JE SLOŽENA, PROGRESIVNOG TIJEKA TE POVEZANA SA ZNAČAJNIM KLINIČKIM I EKONOMSKIM TERETOM

PROF. DR. SC. DINKO VITEZIĆ

HDKFIT HLZ / MEDICINSKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U RIJECI I KBC RIJEKA

DR. SC. VIKTORIJA ERDELJIĆ TURK

HDKFIT HLZ / KBC ZAGREB

Sa svrhom podizanja svijesti o ovoj krovičnoj bolesti svake se godine 14. studenoga obilježava Svjetski dan šećerne bolesti sukladno preporuci Međunarodne dijabetičke federacije. U Republici Hrvatskoj je pretpostavljeni stvarni broj oboljelih oko 500.000, a 2019. godine ova bolest bila je na visokom trećem mjestu vodećih uzroka smrti u našoj zemlji. Stoga je u organizaciji Hrvatskog društva farmakologa (HDF) i Hrvatskog društva za kliničku farmakologiju i terapiju Hrvatskog liječničkog zbora (HDKFIT), 12. studenoga 2020. godine održan mrežni seminar uživo (*live webinar*) koji je obuhvatio različite aspekte kardiovaskularnih učinaka lijekova iz skupine agonista receptora za glukagonu slični peptid 1 (GLP-1 RA). To je novija skupina neinzulinskih antidiabetika koju karakterizira učinkovitost u regulaciji glikemije, nizak rizik hipoglikemije te povoljan učinak na tjelesnu težinu, hipertenziju i hiperlipidemiju.

Nakon uvodnih riječi predsjednice HDF, prof. dr. Jasenke Mršić-Pelčić, i predsjednika HDKFIT, prof. dr. Dinka Vitezića, doc. dr. Jelena Barilar Osmanović s Katedre za farmakologiju Medicinskog fakulteta u Zagrebu približila je polaznicima GLP-1 RA te opće principe GLP-1 signalizacije. GLP-1 je peptidni hormon koji učinke ostvaruje vežući se na G-proteinski glukagonu sličan peptid-1 receptor te dovođi do aktivacije niza drugih glasnika. Aktivaci-

ja GLP-1 signalnog puta ima učinak na razne organe, a posebno je zanimljiv učinak na srce i krvne žile, organe čije je oštećenje izraženo u bolesnika sa šećernom bolešću. GLP-1 je važan ne samo za održavanje homeostaze glukoze u organizmu i regulaciju tjelesne teži-

slabosti, povećanje razine dušičnog oksida, inhibicija adhezijskih molekula i prokoagulantnih čimbenika te smanjenje oksidativnog stresa]. Doc. dr. Bakula ukratko je polaznike upoznao s rezultatima šest velikih KV studija s agonistima GLP-1 RA. Povoljni KV učinak je karakterističan za one lijekove koji iskazuju dugotrajniji agonistički učinak na GLP-1 receptoru, a iskazani su u primarnoj i sekundarnoj prevenciji. Docent Bakula je na kraju naveo da ova skupina lijekova uz metabolički učinak na glukoregulaciju ima i izravan povoljan učinak na KV kliničke ishode. Stoga međunarodne smjernice preporučuju propisivanje GLP-1 RA već u prvoj liniji liječenja uz metformin, u bolesnika sa ŠB tipa 2 i visokim KV rizikom ili u prvoj liniji liječenja bolesnika koji ne podnose metformin.

Kako zbog ograničenog zdravstvenog proračuna često postoje razlike između preporuka za farmakoterapiju stručnih društava i kriterija za primjenu lijekova Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO), dr. sc. Viktorija Erdejljić Turk iz Zavoda za kliničku farmakologiju KBC Zagreb, prikazala je osnove farmakoekonomske lijekova te primjene GLP-1 RA u liječenju ŠB tipa 2. GLP-1 RA se u većine bolesnika ne propisuju kao početno liječenje, ali je većina farmakoekonomskih analiza (troškova i učinkovitosti) provedenih u zemljama Europske unije dokazala opravdanost primjene u drugoj liniji liječenja. Svakako se savjetuje provođenje lokalnih studija jer se radi o različitim parametrima koji nisu izravno prenosivi.

DOŠLICA LJEKOVA UZ METABOLIČKI UČINAK NA GLUKOREGULACIJU IMA I IZRAVAN POVOLJAN UČINAK NA KARDIOVASKULARNE KLINIČKE ISHODE

ne, nego iskazuje i povoljan učinak na kardiovaskularni [KV] sustav.

Doc. dr. Miro Bakula, voditelj Odjela za endokrinologiju, dijabetes i bolesti metabolizma Kliničke bolnice Sveti duh, pojasnio je zašto su KV učinci GLP-1 RA značajni za kliničke ishode. Uz šećernu bolest tipa 2 prisutan je povećan rizik od KV (infarkt miokarda, moždani udar i periferne vaskularne bolesti) i mikrovaskularnih komplikacija (retinopatija, nefropatija, neuropatija). GLP-1 RA učinkovito snižavaju razinu glukoze u krvi, ali imaju i potencijalno pozitivan učinak na druge tradicionalne (tjelesna masa, krvni tlak i LDL kolesterol) i netradicionalne čimbenike rizika (upala, disfunkcija endotela, vazodilatacija, natriureza, koronarna ishemija, srčana

Ovaj je uživo prenošen mrežni seminar imao značajnu posjećenost, a nakon predavanja je uslijedila zanimljiva i konstruktivna rasprava. Posebno su naglašene kvalitetne mogućnosti liječenja šećerne bolesti u Hrvatskoj putem HZZO-a, a koje su značajno unaprijedene i usklađene sa zadnjim promjenama smjernica u Listi lijekova, čime su prepoznate osobitosti lijekova iz skupine GLP-1 RA. Seminar ostaje dostupan i za naknadno gledanje na poveznici www.hdf-pharma.mef.hr, a zajednička organizacija od strane HDF i HDKFIT pružila je cijeloviti uvid u primjenu GLP-1 RA u šećernoj bolesti tipa 2, uključujući prikaz najnovijih saznanja iz bazične i kliničke farmakologije (uz farmakoeconomiku) te kliničkih ispitivanja i kliničke primjene. ■